

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 22. veebruaril 2018¹

Kohtuasi C-20/17

Vincent Pierre Oberle

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Kammergericht Berlin (Berliini kõrgeim piirkondlik kohus, Saksamaa))

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Euroopa pärimistunnistus – Liikmesriigi kohtu üldine kohtualluvus pärimisasja tervikuna lahendamiseks – Teise liikmesriigi õigusakt, millega on ette nähtud samal eesmärgil kasutatava riikliku pärimistunnistuse loomine

I. Sissejuhatus

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist², kohaldatakse alates 17. augustist 2015. Käesolev eelotsusetaotlus on järjekorras kolmas, milles liikmesriigi kohus palub Euroopa Kohtul tõlgendada nimetatud määruse sätteid³.

2. Seekord puudutavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlused määruse nr 650/2012 ja pärimisasju käsitlevate siseriiklike õigusnormide vahelist suhet. Täpsemalt soovib Kammergericht Berlin (Berliini kõrgeim piirkondlik kohus, Saksamaa) kindlaks teha, kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse ka menetlustes, mis puudutavad riiklike pärimistunnistuste väljaandmist. See tähendaks, et liikmesriigid ei saa selles osas kehtestada riiklikku kohtualluvust reguleerivaid eeskirju käesolevas määruses sätestatud erineval viisil.

3. See küsimus on äärmiselt keeruline ja otsusel, mille Euroopa Kohus käesolevas asjas teeb, on laiem praktiline tähtsus kui Mahnkopfi kohtuasjas tehtaval otsusel⁴. Tuletan meelde, et käimasolev Mahnkopfi kohtuasi käsitleb üksikut Saksa õigusnormi. Käesolevas kohtuasjas on aga tegemist sellise küsimuse lahendamise, mis võib olla oluline kõigi liikmesriikide jaoks, kus on kohtuasutustele ette nähtud võimalus välja anda riiklike pärimistunnistusi⁵.

1 Algeel: poola.

2 ELT 2012, L 201, lk 107.

3 Euroopa Kohus on juba lahendanud esimese eelotsusetaotluse Kubicka 12. oktoobri 2017. aasta otsusega (C-218/16, EU:C:2017:755, punktid 53 ja 54). Teine eelotsusetaotlus on Euroopa Kohtus menetlemisel. 13. detsembril 2017 esitasin selles kohtuasjas ettepaneku. Vt minu ettepanek kohtuasjas Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2017:965, punkt 90).

4 Vt joonealune märkus 3.

5 Tuleb ka märkida, et 24. novembril 2017 saabus Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus, milles Poola kohus palub selgitada kahtlusi, mis on seotud riiklike pärimistunnistuste väljaandmisega kohtuvälise asutuse, käesoleval juhul notarite poolt. Viitan siin eelotsusetaotlusele kohtuasjas WB, C-658/17.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g ja lõike 2 kohaselt:

„g) „otsus“ – liikmesriigi kohtus pärimisasjas tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, sealhulgas kohtuametniku otsus kohtukulude suuruse kohta; [...]

2. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus“ kõiki kohtuasutusi ning kõiki teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda pärimisasju ning kes täidavad kohtulikke ülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et tagatud on kõnealuste asutuste ja õigusala töötajate erapooletus ja poolte õigus olla ära kuulatud ning et kõnealuste asutuste poolt nende asukohaliikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:

a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või läbivaatamiseks esitada ning

b) otsusel on samas asjas tehtud kohtuasutuse otsusega võrreldav õigusjõud ja -mõju. [...]

5. Vastavalt määruse nr 650/2012 artiklile 4 pealkirjaga „Üldine kohtualluvus“, mis on toodud selle määruse II peatükis „Kohtualluvus“:

„Pärimisasja tervikuna lahendamiseks on pädevad isiku surma hetkel tema alaliseks elukohaks olnud liikmesriigi kohtud.“

6. Artiklis 62 „Euroopa pärimistunnistuse loomine“ sätestatakse:

„1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa pärimistunnistus (edaspidi „tunnistus“), mis antakse välja kasutamiseks teises liikmesriigis ja millel on artiklis 69 määratletud õiguslik toime.

2. Tunnistuse kasutamine ei ole kohustuslik.

3. Tunnistus ei asenda liikmesriikides samal eesmärgil kasutatavaid siseriiklikke dokumente. Sellegipoolest on teises liikmesriigis kasutamiseks väljastatud tunnistusel artiklis 69 määratletud õiguslik toime ka liikmesriigis, mille asutus on selle käesoleva peatüki kohaselt välja andnud.“

B. Saksa õigus

7. Perekonnaasjade menetlemise ja hagita menetluses lahendatavate asjade seaduse (Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit, edaspidi FamFG) 17. detsembri 2008. aasta redaktsiooni, mis on jõus alates 1. septembrist 2009, § 105 kohaselt:

„Muudes käesoleva seaduse sätete alusel korraldatud menetlustes allub asi Saksa kohtutele juhul, kui Saksa kohus on territoriaalselt pädev.“

8. Territoriaalne pädevus pärimisasjades määratakse Saksa õiguse kohaselt kindlaks FamFG § 343 alusel. Nimetatud sättes, mida on muudetud rahvusvahelise pärimisõiguse, kohtulikku pärimise tõendamist käsitlevate sätete muutmise ja muude sätete muutmise seaduse (Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften) 29. juuni 2015. aasta sõnastusega, mis jõustus 17. augustil 2015, on sätestatud:

„1. Territoriaalselt on pädev kohus, kelle tööpiirkonnas oli pärandaja alaline elukoht tema surma hetkel.

2. Kui pärandaja surma hetkel ei olnud tema alaline elukoht Saksamaal, siis on pädev kohus, kelle tööpiirkonnas oli pärandaja viimane alaline elukoht Saksamaal.

3. Kui pädevust ei ole lõigete 1 ja 2 alusel võimalik kindlaks määrata, siis on pädev asja lahendama Berliinis asuv Amtsgericht Schöneberg [Schönebergi esimese astme kohus], kui pärandaja on sakslane või kui mõni pärandvara ese asub Saksamaal. [...]”.

III. Põhikohtuasja faktilised asjaolud ja eelotsuse küsimus

9. Adrien Théodore Oberle, Prantsuse kodanik, kelle viimane alaline elukoht oli Prantsusmaal, suri 28. veebruaril 2015. A. T. Oberlest jäi järele kaks poega. Üks neist on Vincent Pierre Oberle, taotleja eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses olevas kohtuasjas. Pärandvara asub Prantsusmaal ja Saksamaal.

10. Prantsuse kohus väljastas riikliku pärimistunnistuse, mis kinnitas, et V. P. Oberle ja tema vend pärivad kumbki poole surnu pärandvarast.

11. Seejärel pöördus V. P. Oberle Amtsgericht Schönebergi (Schönebergi esimese astme kohus, Saksamaa) kui A. T. Oberle pärimisasjas pädeva kohtu poole vastavalt FamFG § 105 ja § 343 lõike 3 esimesele lausele, taotlusega väljastada riiklik pärimistunnistus Saksamaal asuva pärandvara kohta. See tunnistus pidi kinnitama, et Prantsuse õiguse alusel pärivad selle vara V. P. Oberle ja tema vend.

12. Amtsgericht Schöneberg (Schönebergi esimese astme kohus, Berliin, Saksamaa) tuvastas aga, et riikliku pärimistunnistuse väljastamine ei allu talle tulenevalt määruse nr 650/2012 artiklist 4 ja selle määruse artiklist 15. Selle kohtu hinnangul ei saa Saksa õigusnormide alusel V. P. Oberle taotluse menetlemise suhtes rahvusvahelist kohtualluvust kindlaks määrata, kuna määruse nr 650/2012 sätted on siseriiklike õigusnormide ees esimuslikud. See tähendab, et pärimisasja, sealhulgas V. P. Oberle taotluse tervikuna lahendamine allub Prantsuse kohtutele kui selle liikmesriigi kohtutele, kus oli surnu alaline elukoht tema surma hetkel, mitte aga Saksa kohtutele.

13. V. P. Oberle vaidlustas Amtsgericht Schönebergi (Schönebergi esimese astme kohus) otsuse eelotsusetaotluse esitanud kohtus.

IV. Eelotsuse küsimus ja menetlus Euroopa Kohtus

14. Niisugustel asjaoludel otsustas Kammergericht Berlin (Berliini kõrgeim üldkohus, Saksamaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas määruse nr 650/2012 artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et see sätestab rahvusvahelise erandliku kohtualluvuse ka liikmesriigi pärimistunnistuste – mida Euroopa pärimistunnistus ei asenda (vt määrus (EL) nr 650/2012 artikli 62 lõige 3) – väljaandmiseks liikmesriikides, mille tagajärjel on liikmesriigi seadusandja vastuvõetud sisuliselt erinevad õigusnormid, mis reguleerivad rahvusvahelist kohtualluvust liikmesriigi pärimistunnistuse väljaandmiseks, näiteks Saksamaal menetlust perekonnaasjades ja hagita menetlust käsitleva seaduse FamFG § 105, kehtetud vastuolu tõttu liidu õiguse sätetega, millel on nende ees esimus?“

15. Eelotsusetaotlus saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 18. jaanuaril 2017.

16. Saksamaa, Poola ja Portugali valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad. Saksamaa, Prantsuse ja Poola valitsus ning komisjon olid esindatud kohtuistungil, mis toimus 23. novembril 2017.

V. Analüüs

A. Sissejuhatavad märkused

17. Käesolev eelotsuse küsimus on sõnastatud viisil, mis võimaldab järeldada, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovis välja selgitada, kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks „erandliku kohtualluvuse“ riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlemisel.

18. Tuleb siiski meelde tuletada, et mõistel „erandlik kohtualluvus“ on rahvusvahelisi tsiviilkohtumenetlusi reguleerivate eeskirjade kontekstis konkreetne tähendus.

19. Võttes arvesse Brüsseli süsteemi standardeid, selgitas Euroopa Kohus, et erandliku kohtualluvuse kehtestavad normid kujutavad endast erandit üldistest kohtualluvuse⁶ reeglitest ja on erilisel viisil siduvad nii menetlusosalistele kui ka kohtule⁷. Pooled ei saa näiteks põhimõtteliselt välistada kõnealuste eeskirjade kohaldamist kokkuleppe ega kohtusse ilmumise teel.

20. Ma leian siiski, et eelotsuse küsimusele vastamiseks ei ole oluline, kas määruse nr 650/2012 artikli 4 kohaselt kehtestatakse „erandlik kohtualluvus“ eespool nimetatud tähenduses. Liikmesriigid ei tohi riiklike õigusaktide abil muuta liidu õiguses sätestatud kohtualluvuse eeskirju, kui liidu normides ei ole teisiti ette nähtud, isegi kui need eeskirjad käsitlevad muud kui erandlikku kohtualluvust.

21. Oma eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlemisel.

22. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb esmalt hinnata, kas riiklikud pärimistunnistused ja nendega seotud menetlused kuuluvad määruse nr 650/2012 kohaldamisalasse.

⁶ Vt 12. mai 2011. aasta kohtuotsus BVG (C-144/10, EU:C:2011:300, punkt 30).

⁷ Vt 13. juuli 2006. aasta kohtuotsus GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, punkt 24).

B. Kas riiklikud pärimistunnistused kuuluvad määruse nr 650/2012 kohaldamisalasse?

1. Riiklikud pärimistunnistused liikmesriikide õiguses

23. Võrdlevate uuringute tulemused näitavad, et riiklikel pärimistunnistustel, mida mõnes liikmesriigis kasutatakse, on ulatuslikke erinevusi.

24. Võttes kriteeriumiks selle, milline asutus osaleb riikliku pärimistunnistuse väljaandmisel, saab eristada selliste tunnistuste kolme kategooriat: kohtutõendid, notarite väljastatavad tõendid ja eraviisilised kinnitused.⁸ See kriteerium ei pruugi aga olla usaldusväärne riiklike pärimistunnistuste iseloomustamisel, kuna isegi nende kategooriate raames esineb suuri erinevusi konkreetsetes liikmesriikides tunnustatud lahendustes. Need erinevused puudutavad riiklike pärimistunnistuste laadi, tunnistuses sisalduva teabe aluseks olevate järelduste tegemise ulatust ja viisi, samuti nende tunnistuste õigusmõju.⁹

25. Igal juhul võib lihtsustatult eeldada, et riiklikes pärimistunnistustes avalikustatakse teave teatud isiku surmajärgse pärimise kohta, sealhulgas teave isikute kohta, kellele tulenevad teatud õigused seoses pärandaja surmaga. Kõnealused tunnistused võimaldavad tavaliselt neid asjaolusid tõendada ametiasutuste ja kolmandate isikute ees.¹⁰

2. Riiklikud pärimistunnistused määruse nr 650/2012 kontekstis

26. Määruses nr 650/2012 ei ole üldse kasutatud sõnastust „riiklik pärimistunnistus“. Seevastu kohtame määruses sõnastust, mis puudutab „siseriiklikke dokumente, mis võivad liikmesriikides samal eesmärgil [millisel kasutatakse Euroopa pärimistunnistust] olemas olla“, mida – määruse nr 650/2012 artikli 62 lõike 3 ja selle põhjenduse 67 esimese lause kohaselt – Euroopa pärimistunnistus „ei asenda“.

27. Määruse nr 650/2012 põhjenduse 67 teises lauses toodud selgituste kohaselt kasutatakse Euroopa pärimistunnistust muu hulgas pärijate staatuse ning õiguste ja volituste tõendamiseks muudes liikmesriikides kui selles liikmesriigis, kus tunnistus välja anti. Riiklikud pärimistunnistused ongi just siseriiklikud dokumendid, mida kasutatakse samal eesmärgil.¹¹

28. Eelotsusetaotluse esitanud kohus käsitleb riiklikku pärimistunnistust, mida põhikohtuasjas menetletakse, samuti määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikes 3 nimetatud „siseriikliku dokumendina“. Eelotsuse küsimuses viidatakse ju „liikmesriigi pärimistunnistustele, mida Euroopa pärimistunnistus ei asenda“. Eelotsuse küsimuse sisus on pealegi sõnaselgelt viidatud määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikele 3.

3. Riiklikud pärimistunnistused ja määruse nr 650/2012 kohaldamisala

29. Edasiste kaalutluste lähtepunktiks on välja selgitada, kas riiklikud pärimistunnistused üldse kuuluvad määruse nr 650/2012 kohaldamisalasse.

⁸ Basedow, J., Dutta, A., Bauer, C. jt, „Max Planck Institute for Comparative and International Private Law, Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and authentic instruments in matters of succession and the creation of a European Certificate of Succession“, *Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht*, vol. 74, 2010, nb. 266.

⁹ Laukemann B., „The European Certificate of Succession: Portrait of a New Instrument in European Private International Law“, teoses Hess, B., Bergström, M., Storskrubb, E., „*EU Civil Justice: Current Issues and Future Outlook*“, Oxford, Hart Publishing, 2016, lk 164.

¹⁰ Vt Deutsches Notarinstitut (en coopération avec H. Dörner et P. Lagarde), „Étude de droit comparé sur les règles de conflits de juridictions et conflits de lois relatives aux testaments et successions dans les Etats membres de l’Union Européenne.“ *Rapport Final: Synthèse et Conclusions*, http://ec.europa.eu/justice/civil/document/index_en.htm, lk 76–86; Wautelet, P., teoses Bonomi, A., Wautelet, P., „*Le droit européen des successions, Commentaire du règlement (UE) n° 650/2012, du 4 juillet 2012*“, 2. éd, Bruylant, Bruxelles, 2016, lk 772–775.

¹¹ Vt käesoleva ettepaneku punkt 25.

a) Poolte seisukohad

30. Sellele küsimusele viitavad selgelt ainult Poola valitsus oma kirjalikes märkustes ja komisjon kohtuistungil esitatud seisukohaga. Poola valitsus ja komisjon leiavad, et riiklikud pärimistunnistused ja nende väljaandmise menetlused kuuluvad määruse nr 650/2012 kohaldamisalasse.

31. Kaudselt puudutab seda küsimust ka Saksamaa valitsus. Saksamaa valitsuse arvates nähtub määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikest 3, et siseriiklikke õigusnorme, mis reguleerivad selliste tunnistuste väljaandmist, kohaldatakse paralleelselt määruse nr 650/2012 sätetega. Portugali valitsus on samal seisukohal.

b) Määruse nr 650/2012 artikkel 1 kui määruse kohaldamisala piiritlev säte

32. Määrus nr 650/2012 sisaldab materiaalõigusnorme (kollisiooninormid) ja rahvusvahelise tsiviilkohtumenetluse norme (kohtualluvuse normid). Määruse nr 650/2012 esemeline kohaldamisala, nagu see on defineeritud määruse artiklis 1, on mõlemat liiki normide suhtes sisuliselt sama.¹²

33. Käesolevat määrust kohaldatakse pärimisele (määruse artikli 1 esimene lause). Küsimused, mis ei kuulu määruse nr 650/2012 reguleerimisalasse, on loetletud sama määruse artikli 1 lõikes 2. Need on siiski materiaalõiguslikku laadi ega puuduta põhimõtteliselt pärimisasjadega seonduvaid õiguse instrumente ega menetlusi.

34. Spetsiifiline erand on artikli 1 lõike 2 alapunkt l, mis jätab määruse nr 650/2012 kohaldamisalast välja kinnis- või vallasasjaõiguste registrisse kandmise ja kande tegemise õiguslikud nõuded ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed.¹³ Määruse nr 650/2012 artikli 1 lõige 2 ei sisalda ühtegi sätet, millest võiks järeldada, et muud õiguslikud vahendid ja menetlused, mis puudutavad kahtlemata pärimist, ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse.

c) Määruse nr 650/2012 artikli 62 lõike 3 tähtsus kõnealuse määruse kohaldamisala kindlaksmääramisel

35. Tekib küsimus, kas riiklike pärimistunnistuste väljajätmine määruse nr 650/2012 kohaldamisalast ei ole ette otsustatud selle määruse artikli 62 lõike 3 esimese lausega, milles sätestatakse, et Euroopa pärimistunnistus „ei asenda“ siseriiklikke dokumente, mida kasutatakse liikmesriikides samal eesmärgil.

36. Õiguskirjanduses on väljendatud seisukohta, et määruse nr 650/2012 artikli 62 lõike 3 esimene lause piiritleb Euroopa pärimistunnistuse ja riiklike pärimistunnistuste vahelise seose. Selle eesmärk ei ole riiklike pärimistunnistuste väljajätmine määruse nr 650/2012 kohtualluvuse eeskirjade ulatusest.¹⁴

37. Ma jagan seda seisukohta. Tuleb märkida, et määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikest 2 tuleneb, et Euroopa pärimistunnistuse kasutamine ei ole kohustuslik. Määruse nr 650/2012 põhjenduses 69 sätestatud suunise kontekstis ei ole isikud, kellel on õigus taotleda Euroopa pärimistunnistuse väljaandmist, kohustatud tunnistust kasutama. Need isikud võivad kasutada „[...] määrusega võimaldatavaid muid vahendeid (otsuseid, ametlikke dokumente ja kohtulikke kokkuleppeid)“. Seega

¹² Vt minu ettepanek kohtuasjas Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2017:965, punkt 90).

¹³ Sellega seoses vt 12. oktoobri 2017. aasta otsus, Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, punktid 53 ja 54).

¹⁴ Samal teemal M. Margoński, ELi pärimismääruse artiklist 4 tuleneva kohtualluvuse erandlik laad (kohtuasja C-20/17, Oberle, eelotsuse küsimusel põhinev analüüs), *Polski Proces Cywilny*, 2017, nr 3, lk 447. Selle sätte tõlgendamise kaudu on õiguskirjanduses arutatud mitut võimalikku Euroopa pärimistunnistuse ja riiklike pärimistunnistuste vaheliste seoste kujunemise moodust. Vt Fötschl, A., „The Relationship of the European Certificate of Succession to National Certificates“, teoses Bonomi, A., Schmid, Ch. (editeurs), „*Successions internationales. Réflexions autour du futur règlement européen et de son impact pour la Suisse. Actes de la 22e Journée de droit international privé du 19 mars 2010 à Lausanne*“, Genève, 2010, lk 101; Stamatiadis, D., teoses Pamboukis, H. (editor), „*EU Succession Regulation No 650/2012: A Commentary*“, Oxford, C. H. Beck, Hart Publishing, 2017, lk 591.

on tegemist nende vahendite kasutamisega samal eesmärgil, milleks saab kasutada Euroopa pärimistunnistust. Nende vahendite hulka tuleb arvata ka riiklikud pärimistunnistused. Riiklik pärimistunnistus on ette nähtud kasutamiseks samal eesmärgil nagu Euroopa pärimistunnistus.¹⁵ See tähendab, et riiklikud pärimistunnistused on seega – kui kasutada määruse nr 650/2012 põhjenduse 69 sõnastust – „kättesaadavad“ nimetatud määruse alusel.

38. Teistsugusele järeldusele ei vii määruse nr 650/2012 artikli 62 lõige 3, mis põhineb eeldusel, et riiklikud pärimistunnistused on ette nähtud riigisiseseks kasutamiseks asjaomases liikmesriigis. See võib tähendada, et Euroopa pärimistunnistus „ei asenda“ riiklikke pärimistunnistusi, kuna see on välja antud kasutamiseks teistes liikmesriikides kui see liikmesriik, kelle asutused on pädevad sellist tunnistust välja andma (määruse nr 650/2012 artikli 62 lõige 1).

39. Ma ei tahaks siinkohal käsitleda minus kahtlusi äratavat küsimust, mis on seotud võimalusega teha vahet sel alusel, mis eesmärgil on pärimistunnistus ette nähtud. Sellest hoolimata on riiklikke pärimistunnistusi olnud võimalik kasutada ka teistes liikmesriikides. Ei ole alust järeldada, et liidu seadusandja soovis seda olukorda muuta. Määruse nr 650/2012 põhjenduse 69 teise lause põhjal võivad asjast huvitatud isikud kasutada muid vahendeid samal eesmärgil, milleks on ette nähtud Euroopa pärimistunnistused.

d) Vahejärelendus

40. Määruse nr 650/2012 kohaldamisala pandi paika selliselt, et nii kollisiooninormide kui ka kohtualluvust käsitlevate eeskirjade kontekstis kohaldatakse seda pärimisasjade tervikuna lahendamiseks, välja arvatud juhul, kui määruuses endas ei sätestata teatud küsimusi puudutavat erandit. Määruuses nr 650/2012 ei leidu sellist erandit, mis puudutaks riiklikke pärimistunnistusi ja mida kohaldataks nendega seotud menetlustele.

41. Seega leian, et sellised õiguslikud vahendid nagu riiklikud pärimistunnistused ja nendega seotud menetlused kuuluvad määruse nr 650/2012 kohaldamisalasse. See ei tähenda veel, et selline riiklik pärimistunnistus nagu see, mis on kõne all põhikohtuasjas, on „otsus“ või „ametlik dokument“ kõnealuse määruse tähenduses.

C. Kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse ka riiklike pärimistunnistuste väljaandmisega seotud menetluste puhul?

42. Asudes eelotsuse küsimuse põhiosa analüüsi juurde, on vaja hinnata, kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse riiklike pärimistunnistuste väljaandmisega seotud menetluste puhul, nagu põhikohtuasjas kõne all olev menetlus.

43. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib selles kontekstis, et määrus nr 650/2012 ei sisalda sätteid, millega reguleeritakse sõnaselgelt pädevust välja anda riiklikke pärimistunnistusi. Kui määruse nr 650/2012 artiklit 4 kohaldataks riiklikele pärimistunnistustele, siis oleks selle määruse artikli 64 lõige 1, mis käsitleb Euroopa pärimistunnistust, mittevajalik säte.

44. Isegi kui eeldada, et määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks riiklike pärimistunnistuste väljaandmise pädevuse, siis ei saaks eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul seda sätet kohaldada põhikohtuasjas. Nii oleks see juhul, kui selline riiklik pärimistunnistus nagu põhikohtuasjas kõne all olev tunnistus oleks „otsus“ määruse tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei ole see aga nii. Kuigi sellise tunnistuse väljaandmine toimub otsuse väljaandmise teel, hõlmab see tunnistus ainult faktilisi asjaolusid. Tunnistus ei sisalda ühtegi sellist elementi, mis võiks anda sellele *res judicata* toime.

¹⁵ Vt käesoleva ettepaneku punkt 27.

1. Poolte seisukohad

45. Saksamaa, Prantsusmaa ja Portugali valitsus on seisukohal, et määruse nr 650/2012 artikkel 4 ei lahenda rahvusvahelise kohtualluvuse küsimust riiklike pärimistunnistuste väljaandmise puhul, samas kui Poola valitsus ja komisjon on vastupidisel seisukohal.

46. Saksamaa valitsus väljendab seisukohta, et määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kohtualluvuse kindlaks menetluste puhul, mille raames tehakse „otsused“, samas kui eelotsusetaotluse esemeks olev riiklik pärimistunnistus ei ole sedalaadi dokument. Liidu seadusandja ei käsitle – Saksamaa valitsuse väitel – riiklike pärimistunnistusi „otsustena“, kuna määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikes 3 on need tunnistused määratletud „siseriiklike dokumentidena“. Riikliku pärimistunnistuse väljaandmine kohtu poolt ei muuda kõnealuse tunnistuse kvalifikatsiooni määruse nr 650/2012 taustal. Seega ei saa seda tunnistust endiselt lugeda „otsuseks“.

47. Samalaadne on ka Prantsuse valitsuse seisukoht, mis jagab vaadet, et „otsuseks“ võib lugeda sellist riiklikku pärimistunnistust, mille on kohtuliku ülesande täitmise raames välja andnud kohus. Riiklike pärimistunnistuste väljaandmises seisnevatel toimingutel puudub niisugune laad aga siis, kui need toimingud seisnevad teatud olukorra kinnitamisega seda hindamata ja ilma võimaluseta tegutseda selles valdkonnas *ex officio*.

48. Portugali valitsus märgib omakorda, et riiklike pärimistunnistusi, mida põhikohtuasi puudutab, tuleb nagu Euroopa pärimistunnistusi käsitada hübriidset laadi vahendina. See tähendab, et määruse nr 650/2012 artikkel 4 ei saa olla põhikohtuasjas kohaldatav.

49. Komisjon arvab omakorda, et liikmesriigid võivad iseseisvalt otsustada, kellele teha ülesandeks riiklike pärimistunnistuste väljaandmine. Kui see ülesanne on aga usaldatud kohtutele, peab liikmesriik nõustuma sellise valiku tagajärgedega. Kohtu välja antud riiklik pärimistunnistus kujutab endast – nagu on viidanud ka Poola valitsus – „otsust“ määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses, olenemata sellest, mida sätestab selles küsimuses siseriiklik õigus.

50. Pooled viitavad oma seisukohtades põhimõtteliselt eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahesuunalisele argumentatsioonile, mis on suurel määral süntees õiguskirjanduses seoses käsitletava küsimusega esitatud seisukohtadest. Mõni autor väidab, et määruse nr 650/2012 sätteid kohtualluvuse kohta ei kohaldata riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlustele,¹⁶ samas kui teised leiavad, et määrus reguleerib – v.a määruse artiklis 19 nimetatud ajutised meetmed – rahvusvahelist kohtualluvust pärimisasjades üldisel viisil ja asendab seetõttu kõiki neid küsimusi puudutavaid siseriiklike õigusnorme.¹⁷

2. Sissejuhatav märkus

51. Minu hinnangul on olemas kaks põhjenduskäiku, mis võivad anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse.

16 Dorsel, Ch., „Remarques sur le certificat successoral européen“, teoses „Europe for Notaries. Notaries For Europe“, Training 2015–2017, lk 90–91; <http://www.notaries-of-europe.eu/index.php?pageID=15081>.

17 Weitz, K., „Jurysdykcja krajowa w sprawach spadkowych w świetle rozporządzenia spadkowego“, teoses Pazdan, M (toimetaja), „Nowe europejskie prawo spadkowe“, Warszawa, Wolters Kluwer, 2015, lk 42. Mõni autor näib olevat omistanud selles kontekstis suuremat tähtsust riikliku pärimistunnistuse kvalifikatsioonile ja leiab, et see kujutab endast otsust määruse nr 650/2012 tähenduses – vrd Wautelet, P., teoses Bonomi, A., Wautelet, P., *op. cit.* (sättes 10), lk 184. Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburgi (Hamburgi liidumaa kõrgeim kohus, Saksamaa) 16. novembri 2016. aasta otsuses (2 W 85/16, Praxis der freiwilligen Gerichtsbarkeit 2017, Heft 3, lk 129) on omakorda väljendatud seisukohta, et määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses tähendab „otsus“ liikmesriigi kohtus pärimisasjas tehtud otsust, olenemata selle nimetusest, „seega ka pärimistunnistust“ (punkt 23). Selle põhjal on kohus leidnud, et Saksa kohtule ei allu niisuguse riikliku pärimistunnistuse väljandmine, mis puudutab pärandajat, kelle viimane alaline elukoht oli Hispaanias. Määruse nr 650/2012 artikli 4 kohaselt allub pärimisasja tervikuna lahendamine selle liikmesriigi kohtule, kus oli surnu alaline elukoht tema surma hetkel (punkt 22).

52. Esimene seisneb riikliku pärimistunnistuse – sellise, nagu on kõne all põhikohtuasjas – hindamises. Jutt on võimalusest kvalifitseerida see „otsuseks“ määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses või „ametlikuks dokumendiks“ nimetatud määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti i tähenduses. Selle tunnistuse liigitamine „ametlikuks dokumendiks“ võib viia järelduseni, et liikmesriigi kohtuasutustele ei ole kohtualluvuse eeskirjad põhimõtteliselt siduvad, kuna määruses ei ole täpsustatud, millised asutused võivad selliseid dokumente koostada.

53. Teine võimalus seisneb omakorda määruse nr 650/2012 artikli 4 tõlgendamises nii, et selgitada välja, kas selle sättega määratakse kindlaks kohtualluvus kõigis pärimisasjades korraldatavates menetlustes, mida viivad läbi liikmesriikide kohtuasutused.

54. Leian, et kaudselt osutavad sellele võimalusele Poola valitsuse ja komisjoni esitatud argumendid. See tähendaks, et riikliku pärimistunnistuse – sellise, nagu on kõne all põhikohtuasjas – kvalifitseerimine on eelotsuse küsimusele vastamisel sisuliselt ebaoluline.

55. Käesolevas ettepanekus kasutan teist põhjenduskäiku. Edasise analüüsi lähtepunktiks saab selle kindlakstegemine, kas määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse pärimisasjades korraldatavates menetlustes, mida viivad läbi liikmesriikide kohtuasutused.

56. Ainult eitava vastuse korral sellele küsimusele on tarvis kindlaks määrata, kas riiklik pärimistunnistus – selline, nagu on kõne all põhikohtuasjas – on „otsus“ või „ametlik dokument“ selle määruse tähenduses.

3. Grammatiline tõlgendamine

57. Määruse nr 650/2012 artikli 4 kohaldamisala kindlaksmääramine grammatilise tõlgendamise abil, et oleks võimalik otsustada, kas see hõlmab ka riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlusi – selliseid, nagu on kõne all põhikohtuasjas –, nõuab mõistete „kohus“ ja „pärimisasja tervikuna lahendamine“ tõlgendamist selle määruse kontekstis.

a) Mõiste „kohus“ määruse nr 650/2012 kontekstis

58. Kohtu mõiste on määruse nr 650/2012 tarbeks defineeritud selle määruse artikli 3 lõikes 2. See hõlmab „kõiki kohtuasutusi“ ning kõiki teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda pärimisasju, kui on täidetud selles sättes kehtestatud edasised nõuded.

59. Arvestades suunist, mis on sätestatud määruse nr 650/2012 põhjenduse 20 teises lauses, tuleks mõistet „kohus“ käsitada laias tähenduses, nii et see hõlmab mitte üksnes „kohtulikke funktsioone täitvaid kohtuid ranges mõttes“, vaid ka teatavatel juhtudel kohtulikke funktsioone täitvaid muid asutusi.

60. See võib viidata sellele, et asutus, kes kuulub ametlikult asjaomase liikmesriigi kohtustruktuuri koosseisu, kuid kes ei täida kohtulikke funktsioone konkreetse menetluse raames, ei ole tegelikult „kohus“ määruse nr 650/2012 tähenduses.

61. Sellegipoolest võib määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 2 sõnastus samuti rääkida mõiste „kohus“ kitsendava tõlgendamise kahjuks selles osas, mis käsitleb „kohtuasutusi“. See säte määrab kindlaks, et mõiste „kohus“ hõlmab „kõiki kohtuasutusi“.

62. Lisaks ei saa määruse nr 650/2012 põhjenduse 20 teises lauses sätestatud suunistest (kohtu mõiste hõlmab „kohtulikke funktsioone täitvaid kohtuid ranges mõttes“) teha liiga kaugele ulatuvaid järeldusi. Väitest, et mõistet „kohus“ tuleb tõlgendada teatud viisil, nii et ei tekiks kahtlust, et selle mõistega on hõlmatud mitte ainult kohtulikke funktsioone täitev kohus, ei saa teha selget järeldust, et see mõiste ei hõlma „kohut selle sõna otseses tähenduses“, mis konkreetsetes menetluses selliseid funktsioone ei täida.

63. Sellist järeldust ei võimalda sõnastada ka teised määruse nr 650/2012 põhjendused, see tähendab põhjenduse 20 kolmas ja neljas lause ning põhjendused 21, 22 ja 36, milles selgitatakse, et „kohtuvälised asutused“, kes ei täida kohtulikke funktsioone, ei ole seotud selle määruse kohtualluvuse eeskirjadega. Need põhjendused ei viita „kohtuasutustele“.

64. Seega leian, et määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunktis g sätestatud mõiste „kohus“ grammatiline tõlgendamine ei saa mõjutada seda, et selle määruse artikliga 4 on kindlaks määratud kohtualluvus üksnes nende menetluste osas, mille puhul kohtuasutus täidab kohtulikke funktsioone.

b) Väljend „pärimisasja tervikuna lahendamine“

65. Saksamaa ja Poola valitsus ning komisjon osutavad oma märkustes määruse nr 650/2012 artikli 4 saksakeelses versioonis sisalduvatele teatud iseärasustele; seal viidatakse selle liikmesriigi kohtutele, kellele alluvad „pärimisasjade otsused“ („für aktueller Entscheidungen in Erbsachen“). Määruse saksakeelse versiooni sõnastus võib osutada sellele, et nimetatud säte määrab kohtualluvuse ainult selliste menetluste suhtes, milles liikmesriikide kohtud teevad „otsuseid“ määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.

66. Ent määruse nr 650/2012 artikli 4 teistes keeleversioonides ei esine mõistet „otsus“, vaid need viitavad pärimisasjade¹⁸ „lahendamisele“. Määruse saksakeelse versiooni sõnastus ei saa seetõttu olla kõnealusel küsimuses määrav.

67. Määruse nr 650/2012 artikli 4 laia tõlgendamise kasuks võib pealegi rääkida see, et see määrab kindlaks kohtualluvuse „pärimisasja tervikuna“ lahendamise suhtes.

68. Suhteliselt raskeks võib aga osutada selle kindlaksmääramine, milline tähtsus tuleks omistada mõistele „lahendamine“ eeskirjade kontekstis, mis määravad kindlaks liikmesriikide kohtute kohtualluvuse. Määruse nr 650/2012 artikli 3 lõige 1 alapunkt g sisaldab üksnes „otsuse“ määratlust. Ei ole ilmne, et nendes sätetes, milles on viidatud „lahendamisele“ kohtute poolt, on kasutatud tegelikult mõiste „otsus“ tegusõnavormi tähenduses, mis antakse kõnealusel mõistele määruse artikli 3 lõike 1 alapunktiga g.

69. Need raskused osutuvad veelgi suuremaks, kui vaadata määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunktis g sätestatud määratlust. Tõlgendamise peamine raskus tuleneb sellest, et enamikus keeleversioonides on määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunktis g sisalduva mõiste „otsus“ defineerimiseks kasutatud sama sõna „otsus“ (*idem per idem*)¹⁹.

18 Näiteks määruse nr 650/2012 ingliskeelne versioon („rule“), prantsuskeelne versioon („statuer“).

19 Vt nt saksakeelne versioon („Entscheidung“ jede von einem Gericht eines Mitgliedstaats in einer Erbsache erlassene Entscheidung [...]); ingliskeelne („decision“ means any decision in a matter of succession [...]) või prantsuskeelne („décision“, toute décision en matière de successions [...]). Teatavas hulgas keeleversioonides ei ole defineeritud mõiste ja definitsioonis kasutatud mõiste identsed. Näiteks poolakeelses versioonis on määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktis g defineeritav mõiste „orzeczenie“ („lahend“), samas kui määratluses on kasutatud sõna „decyzja“ („orzeczenie“ oznacza każdą decyzję w sprawach dotyczących dziedziczenia“). Ka hispaania- ja rootsikeelses versioonis on määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktis g defineeritav ja mõiste ja definitsioonis kasutatud sõnad erinevad.

70. Toetades vajadust tõlgendada määruse nr 650/2012 artiklit 4 määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunktis g sisalduva „otsuse“ määratluse seisukohast selles tähenduses, et „lahendamine“ seisneb kohtulike funktsioonide täitmises, näivad eelotsusetaotluse esitanud kohus ning Prantsuse ja Saksamaa valitsus tegelikult viitavat mõiste „otsus“ kontseptsioonile, mille Euroopa Kohus on oma kohtupraktikas välja töötanud Brüsseli süsteemi standardite alusel.

c) Mõiste „otsus“ Brüsseli süsteemi standardite alusel

71. Brüsseli süsteemi standardite alusel, mis sarnaselt määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunktile g määratlevad otsuse kui „liikmesriigi kohtus [...] tehtud otsuse“²⁰, selgitas Euroopa Kohus, et „otsus“ peab pärinema kohtuasutusest, mis lahendab pooltevahelise õigusvaidluse küsimusi oma pädevuse alusel.²¹

72. Tekib küsimus, kas seda mõistet saab kohaldada määrusele nr 650/2012.

73. Ma ei arva, et määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g kontekstis võib nõuda, et „otsus“ selle sätte tähenduses hõlmaks pooltevahelise õigusvaidluse küsimusi. Määruse põhjenduses 59 sätestatud suunise põhjal võib järeldada, et tegelikult on ebaoluline, kas „otsus“ on tehtud menetluses, mis hõlmab või ei hõlma õigusvaidlust.

74. Seevastu „oma pädevuse alusel lahendamise“ nõue on tavaliselt seotud kohtuasutuse sellise tegevuse tunnustega, mille tulemus on asutuse otsustav roll, mis ei piirdu aga pigem passiivse funktsiooni täimisega, mis seisneb näiteks menetlusosaliste tahte kinnitamisest või heakskiitmisest.²² Seetõttu ei ole kompromiss otsus, „kuna sel on sisuliselt lepinguline olemus selles tähenduses, et selle sisu on olemas ennekoike poolte tahtest“²³. Siiski ei ole selge, kas ja millist tegevust tuleks asutuselt nõuda, et tunnustada, et see asutus teeb „otsuse“ määruse 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.

75. Tuleks meeles pidada, et määruse nr 650/2012 alusel teevad „otsuseid“ selle määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses ka kohtuvälised asutused, kes vastavad sama määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Kõnealuste nõuete eesmärk on tagada, et nende asutuste otsustel „on samas küsimuses tehtud kohtuasutuse otsusega võrreldav õigusjõud ja -mõju“ (määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 2 alapunkt b). See aga ei tähenda, et „otsusele“ seatud nõuete künnis on sama kõrge kui Brüsseli süsteemi standardite puhul, eelkõige otsuse väljaandmisega seonduva tegevuse kontekstis. Veelgi enam, see ei tähenda, et „lahendamise“ eesmärk määruse nr 650/2012 artikli 4 tähenduses on võtta vastu „otsus“ selle määratluse tähenduses, mille Euroopa Kohus on välja töötanud Brüsseli süsteemi alusel.

76. Brüsseli süsteemi standardite eesmärk määruse nr 1215/2012 põhjenduste 3 ja 6 kohaselt on tagada otsuste vaba liikumine tsiviil- ja kaubandusajades, samas kui määrus nr 650/2012 seab endale nendest küsimustest kaugemale ulatuvad eesmärgid. Eelkõige on selleks määruse põhjendusest 7 lähtudes raskuste kõrvaldamine piiriülese mõjuga pärimisõiguste teostamisel. Seega ei peaks määruses sisalduvate kohtualluvuse eeskirjade tõlgendamine põhinema eeldusel, et selle eeskirjade eesmärk on

20 Vt 27. septembri 1968. aasta konventsiooni (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) (EÜT 1972, L 299, lk 32) artikkel 25, nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) (EÜT 2001, L 12, lk 1) artikkel 32 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) (EÜT 2012, L 351, lk 1) artikli 2 punkt a.

21 Vt 2. juuni 1994. aasta kohtuotsus Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, punkt 17); 14. oktoobri 2004. aasta kohtuotsus Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615, punkt 45).

22 Vt kohtujurist Y. Boti ettepanek kohtuasjas Gothaer Allgemeine Versicherung jt (C-456/11, EU:C:2012:554, punkt 38). Samalaadsed on selle küsimuse kohta õigusteoorias esitatud seisukohad. Vt Kramer, X., teoses Magnus, U., Mankowski, P. (Herausgebers), „Brussels I bis Regulation“, Köln, Verlag Otto Schmidt 2016, lk 987. Selline seisukoht on esitatud ka määruse nr 650/2012 põhjal. Vt Wautelet, P., teoses Bonomi, A., Wautelet, P. (sättes 10), lk 68.

23 2. juuni 1994. aasta kohtuotsus Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, punkt 18).

üksnes määrata kindlaks otsuste tegemiseks pädevad asutused nii, et vältida omavahel vastuoluliste otsuste tegemist. See võib viidata tõigale, et kohtualluvuse eeskirju tuleb kohaldada mitte ainult nendes menetlustes, kus kohtuasutused teevad „otsuseid“ määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.

77. Arvestades minu esitatud märkusi, leian, et määruse nr 650/2012 artikli 4 grammatilisest tõlgendamisest johtuvad järeldused ei ole ühetähenduslikud ja seega tuleks neid vastastada määrusega kehtestatud süsteemiga. Seda kinnitab veelgi asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu ning Saksamaa ja Prantsuse valitsuse hinnangul lubab määruse artikkel 64 järeldada, et määruse artiklis 4 ei ole kindlaks määratud kohtualluvust riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste suhtes.

4. Süstemaatiline tõlgendus

a) Määruse nr 650/2012 artikkel 4 käesoleva määruse II peatüki muude sätete kontekstis

78. Arvestades grammatilisest tõlgendamisest tulenevaid ebaselgeid järeldusi, tõlgendan määruse nr 650/2012 artiklit 4 teiste selle määruse sätete kontekstis. Pean siin eriti silmas II peatüki sätteid, kuna – nagu selle määruse artikkel 4 – määravad need kindlaks kohtualluvuse pärimisasjades korraldatavates menetlustes. Seetõttu uurin, kas muud selles peatükis sätestatud kohtualluvuse eeskirjad määravad kindlaks kohtualluvuse selliste menetluste korral, milles ei tehta „otsust“ määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.

79. Tähelepanu tuleks pöörata määruse nr 650/2012 artiklile 13, mis määrab kindlaks kohtualluvuse pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avalduste vastuvõtmiseks (avaldused pärandi, annaku või sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks või avaldused vastutuse piiramise kohta pärandil lasuvate võlgade eest). See säte näeb ette, et „lisaks [...] määruse kohaselt pärimisasja lahendamiseks pädevatele kohtutele“ on pädevus selliseid avaldusi vastu võtta selle liikmesriigi kohtutel, kus on sellise avalduse esitamiseks õigustatud isiku alaline elukoht.

80. Sõnastus „lisaks käesoleva määruse kohaselt pärimisasja lahendamiseks pädevatele kohtutele“ võib tähendada, et määruse nr 650/2012 II peatükis, muu hulgas artiklis 4 sätestatud kohtualluvuse eeskirjad määravad pädevuse võtta vastu ka pärimisavaldusi, kuigi see ei toimu sellise menetluse raames, mille puhul tehakse „otsus“ määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses. See tähendaks, et lahendamisenä tuleb määruse nr 650/2012 põhjal mõista mitte üksnes „otsuste“ tegemist selle määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.

81. Sellise tõlgenduse kasuks räägib määruse nr 650/2012 põhjendus 32, millest võib järeldada, et artikkel 13 kehtestati „et hõlbustada asjaajamist pärijate ja annakusaajate jaoks“, mitte aga kohtualluvuse kindlaksmääramiseks küsimuse puhul, mida määruses sisalduvad muud kohtualluvuse eeskirjad ei puuduta.

82. Analoogsete järeldusteni viib see, kui analüüsida määruse nr 650/2012 artiklit 13, milles on kasutatud sõna „lisaks“, seda reguleeriva raamistiku kontekstis. II peatükk algab sättest, mis määrab kindlaks üldise kohtualluvuse „pärimisasja tervikuna lahendamise“ suhtes (artikkel 4). Selle peatüki järgmised sätted usaldavad – ikka veel samas ulatuses nagu „pärimisasja tervikuna lahendamise“ puhul – kohtualluvuse teiste liikmesriikide kohtutele tingimusel, et on täidetud nendes sätetes ette nähtud eeltingimused (artiklid 5, 7, 9, 10 ja 11).

83. Määruse artikkel 13 asub seega astmelise kaskaadi lõpus, mis puudutab neid kohtuid, kellele allub asjaomasest isikust jäänud pärandi vastuvõtmisega seotud küsimuste kogumi lahendamine. Ulatuses, mil „pärimisasja tervikuna lahendamine“ seisneb pärimisavalduste vastuvõtmises, on „lisaks“ nendele kohtutele pädevad ka selle liikmesriigi kohtud, kus on sellise avalduse esitamiseks õigustatud isiku alaline elukoht.

84. Ei saa ka välistada olukordi, kus liikmesriik kehtestab konkreetse lepitusmenetluse kohtutes „selle sõna otseses mõttes“²⁴, mis võib lõppeda üksnes kompromissi sõlmimisega, ja kui seda ei sõlmita, jäävad pärimisasjad lahendamata. Ma ei ole veendunud, et selliste menetluste suhtes ei tohiks kohaldada määruses nr 650/2012 sisalduvaid kohtualluvust käsitlevaid eeskirju. Tõsi küll, määruse nr 650/2012 põhjenduses 36 mainitakse võimalust lahendada pärimisasju asjaomaste poolte vaheliste kokkuleppemenetluste kaudu, mida korraldavad asutused, kellele ei ole kohtualluvuse eeskirjad siduvad. See puudutab aga menetlusi, mida korraldavad „kohtuvälised asutused, nagu notarid“, mitte aga kohtuasutused. Niisuguses kohtuvälises asutuses sõlmitud kokkuleppe peaks nagunii kinnitama kohus, samas kui nimetatud menetluse puhul jõutaks kompromissi sõlmimiseni kohtuasutuses.

85. Eeltoodud kaalutlusi silmas pidades leian, et määruse nr 650/2012 süstemaatilist tõlgendust arvestades määrab määruse nr 650/2012 artikkel 4 kindlaks kohtualluvuse liikmesriikide kohtuasutuste korraldatavate menetluste puhul, kui kõnealused menetlused puudutavad küsimusi, mida võib pidada „pärimisasja kui terviku“ osaks.

b) Määruse nr 650/2012 artikli 64 ja määruse artikli 4 vaheline seos

86. Saksamaa ja Portugali valitsus väidavad, et määruse nr 650/2012 artiklist 64 tuleb järeldada, et määruse artikkel 4 ei määra kindlaks kohtualluvust riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste suhtes. Nende valitsuste seisukoht on, et kui see nii oleks, siis oleks määruse artikkel 64 üleliigne ning kohtualluvus Euroopa pärimistunnistuse väljaandmise suhtes tuleks kehtestada määruse artikli 4 alusel. Seega peab sellise seisukoha aluseks olema eeldus, et Euroopa ja riiklikud pärimistunnistused on sama või vähemalt sarnast laadi dokumendid.

87. Vastupidisel seisukohal on selles küsimuses komisjon, kes leiab, et määruse nr 650/2012 artikkel 64 on *lex specialis* seoses määruse artikliga 4. Seega ei saa määruse nr 650/2012 artiklist 64 järeldada, et sama määruse artikkel 4 ei ole kohaldatav riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlustele. Samalaadne on ka Poola valitsuse seisukoht.

88. Soovimata siinkohal otsustada Euroopa ja riiklike pärimistunnistuste olemuse sarnasuse üle, tuleb märkida, et Saksamaa ja Portugali valitsuse argumendid ei tundu täielikult hoomavat rolli, mida etendab artikkel 64 määrusega nr 650/2012 kehtestatud eeskirjade süsteemis.

89. Esiteks on riiklikud pärimistunnistused siseriiklike eeskirjade alusel toimivad vahendid, mis on integreeritud asjaomase liikmesriigi õiguskorda, samal ajal kui Euroopa pärimistunnistus on uus ELi õiguse instrument.

90. Seega oli vaja luua Euroopa pärimistunnistust puudutav iseseisev õiguslik režiim määruses endas. Eesmärk oli tagada selle ühetaoline kohaldamine kõikides liikmesriikides ning kõrvaldada tõlgendamiskahtlused, mida tekitaks Euroopa pärimistunnistuse kvalifikatsioon määruse nr 650/2012 alusel. Sealjuures ei määranud liidu seadusandja, milline on Euroopa pärimistunnistuse õiguslik laad. Seega ei ole selge, kas see tunnistus kujutab endast „otsust“ (määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 alapunkt g), „ametlikku dokumenti“ (sama määruse artikli 3 lõike 1 alapunkt i) või ei kuulu see ei ühte ega teise nimetatud kategooriatest. Selle küsimuse selgesõnaline lahendamine ei olnud tõepoolest vajalik, kuna Euroopa pärimistunnistus ei kuulu tunnustamisele nende sätete alusel, mis käsitlevad otsuseid ja ametlikke dokumente, kohtualluvuse küsimust reguleerib aga kõnealuse määruse artikkel 64.

91. Teiseks ei korda määruse nr 650/2012 artikkel 64 sama määruse artikli 4 sisu, vaid määrab pädevuse Euroopa pärimistunnistuse väljaandmise menetluste suhtes viitamise kaudu II peatüki sätetele. Need on määruse artiklid 4, 7, 10 ja 11.

²⁴ Vrd määruse nr 650/2012 põhjenduse 20 teine lause. Vt ka märkusi käesoleva ettepaneku punktides 59–63

92. Kolmandaks laiendab määruse nr 650/2012 artikkel 64 kohtualluvuse eeskirjade kohaldamisala mitte ainult „kohtutele“ selle määruse artikli 3 tähenduses (artikli 64 punkt a), vaid ka muudele asutustele, mis on siseriikliku õiguse alusel pädevad pärimisasju menetlema (artikli 64 punkt b). Euroopa pärimistunnistuse väljaandmise võib seega teha ülesandeks „kohtuasutusele“ ja „muule asutusele ja õigusala töötajale“, kui see asutus või õigusala töötaja vastab teatud nõuetele (määruse nr 650/2012 artikli 3 lõige 2 koostoimes artikli 64 punktiga a), samuti „muule asutusele, millel on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus pärimisasju menetleda“ (määruse artikli 64 punkt b), hoolimata sellest, et see ei vasta artikli 3 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

93. Neid märkusi silmas pidades leian, et artikli 64 lisamisest määrusesse nr 650/2012 ei saa järeldada, et selle määruse artikkel 4 ei kehti riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste puhul.

5. Teleoloogiline tõlgendamine

94. Ettepaneku edasises osas vastandatakse omavahel järeldusi, mis johtuvad määruse nr 650/2012 eesmärgi puudutavate argumentide süstemaatilise tõlgendamisest. Need on selgelt läbivad Saksa ja Poola valitsuse seisukohtades, kuigi need valitsused jõuavad nende alusel erinevale järeldusele.

95. Saksamaa valitsus viitab sellele, et kui riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste osas määratakse kohtualluvus kindlaks määruse nr 650/2012 artikli 4 alusel, siis tooks see kaasa olukorra, kus ainult ühe liikmesriigi asutused võivad riiklikke pärimistunnistusi väljastada. Need peaksid olema selle liikmesriigi asutused, kus on võimalik väljastada Euroopa pärimistunnistust. Selline lahendus tähendaks praktikas Euroopa pärimistunnistuse kasutamise nõude kehtestamist puudutatud isikutele, mis on vastuolus määruse nr 650/2012 artikli 62 lõikega 2.

96. Saksamaa valitsuse hinnangul võib aga selliste riiklike pärimistunnistuste kasutamine, mille on välja andnud teised liikmesriigid, mõnel juhul osutada soodsamaks kui Euroopa pärimistunnistuse kasutamine. Puudutatud isikute ilmajätmine võimalusest kasutada teiste liikmesriikide kohtute välja antavaid riiklikke pärimistunnistusi oleks seega vastuolus määruse nr 650/2012 eesmärgiga. Eesmärk on nimelt selle määruse põhjendust 67 arvestades tagada pärijate huvides see, et piiriülese mõjuga küsimusi oleks võimalik lahendada kiiresti, lihtsalt ja tulemuslikult.

97. Poola valitsus omakorda leiab, et lahendust, mis aitab suurendada Euroopa pärimistunnistuse rolli, tuleb pidada õigustatuks ja soovitavaks.

a) Euroopa pärimistunnistuse kohustuslik laad

98. Ma ei jaga Saksamaa valitsuse seisukohta, et määruse nr 650/2012 artikli 4 tõlgendus, mille tulemusel seda sätet kohaldatakse riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlustele, tähendab, et Euroopa pärimistunnistuse kasutamine oleks praktikas mõnikord kohustuslik.

99. Esiteks ei jäta määruse nr 650/2012 artikli 4 selline tõlgendus puudutatud isikuid ilma võimalusest saada riiklikke pärimistunnistusi selles liikmesriigis, mille asutused on pädevad väljastama Euroopa pärimistunnistust.

100. Teiseks tundub Saksamaa valitsus tõlgendavat määruse nr 650/2012 artikli 62 lõiget 2, milles viidatakse Euroopa pärimistunnistuse kasutamise kohustuse puudumisele, nii, et selles sättes on üksnes kindlaks määratud seos Euroopa pärimistunnistuse ja riiklike pärimistunnistuste vahel. Seda küsimust on käsitletud aga vaid sama määruse artikli 62 lõikes 3. Siiski ei kehti määruse artikli 62

lõige 2 mitte üksnes riiklike pärimistunnistuste kohta, vaid – nagu nähtub põhjenduse 69 teises lauses sätestatud suunistest – ka kõigi „[...] määrusega võimaldatavate muude vahendite“ kohta, mida pärijad võivad vabalt kasutada. Selles väljendub määruse artikli 62 lõikest 2 tulenev Euroopa pärimistunnistuse kasutamise kohustuse puudumine.

101. Seega ei arva ma, et kohtualluvuse kindlaksmääramine riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste suhtes määruse nr 650/2012 artikli 4 alusel tähendab, et Euroopa pärimistunnistuse kasutamine on praktikas kohustuslik.

b) Määruse nr 650/2012 eesmärgid

102. Ma ei kahtle, et pärimisasjade kiiret, lihtsat ja tulemuslikku lahendamist võib pidada üheks määruse nr 650/2012 eesmärgiks. Ma ei saa ka ette välistada, et tõik, et pärijatele tehakse kättesaadavaks vahendid, mis võimaldavad lahendada pärimisasja muus liikmesriigis kui liikmesriik, kelle asutused on pädevad määruse nr 650/2012 sätete alusel, võib teatud tingimustel olla nende huvides.

103. Sellest hoolimata on esiteks põhieesmärk, milleks määrus nr 650/2012 vastu võeti – arvestades selle määruse põhjendusi 7 ja 8 –, püüda ühtlustada kohtualluvuse eeskirju ja kollisiooninorme, mida kohaldatakse pärimisasjade lahendamiseks.²⁵

104. Selles kontekstis tuleb ka märkida, et määruse nr 650/2012 põhjenduse 27 kohaselt on kõnealuse määruse eeskirjade eesmärk tagada, et pärimisasjaga tegelev asutus kohaldaks enamikul juhtudest oma õigust. Pärimisasjale tervikuna üldiselt kohaldatav õigus on määruse artikli 21 lõike 1 kohaselt selle riigi õigus, kus asus surnu alaline elukoht tema surma hetkel. Selline kohaldatava õiguse kindlaksmääramine vastab sama määruse artiklis 4 sätestatud kohtualluvuse ühendavale tegurile, millega antakse volitused pärimisasja tervikuna lahendamiseks selle riigi kohtutele, kus oli surnu alaline elukoht tema surma hetkel.

105. Siseriiklike kohtualluvuse eeskirjade kohaldamine riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetlustele on vastuolus eesmärgiga ühtlustada kohtualluvuse eeskirju ja kollisiooninorme Euroopa Liidus. Seda illustreerivad põhikohtuasja asjaolud, mille puhul pöörduiti siseriiklike kohtualluvuse eeskirjade alusel Saksamaa kohtu poole riikliku pärimistunnistuse saamiseks, mis puudutab pärimist Prantsuse õiguse alusel.

106. Teiseks, arvestades määruse nr 650/2012 põhjenduses 34 esitatud selgitusi, peaks see aitama kaasa õigusemõistmise sujuva toimimise tagamisele Euroopa Liidus. Sel viisil soovitakse saavutada ühte määruse nr 650/2012 eesmärkidest, mis selle määruse põhjenduse 59 kohaselt on pärimisasjades tehtud otsuste vastastikune tunnustamine liikmesriikides.

107. Tõsi küll, Saksamaa valitsus leiab, et siseriiklik pärimistunnistus – selline, nagu on kõne all põhikohtuasjas – ei ole „otsus“ määruse nr 650/2012 tähenduses. Määruse põhjenduses 35 esitatud suunistest aga nähtub, et eesmärk vältida vastuolusid puudutab kõiki pärimisaja lahendamisel olulisi vahendeid, sealhulgas selliste kohtuväliste asutuste väljaantud dokumente, kellele kohtualluvuse reeglid ei ole määruse kohaselt siduvad. Siin on jutt ka selliste olukordade vältimisest, mille puhul võivad riiklikud pärimistunnistused ja muud määruse kohaldamisalasse kuuluvad dokumendid, sealhulgas Euroopa pärimistunnistus, olla omavahel vastuolus. Seda kinnitab varasem tähelepanek, et kohtualluvuse eeskirjad peavad määratlema kohtualluvuse mitte üksnes kohtuasutuste korraldatavate menetluste suhtes, mille puhul tehakse „otsus“ määruse artikli 3 lõike 1 alapunkti g tähenduses.²⁶

²⁵ Vt minu ettepanek kohtuasjas Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2017:965, punkt 26).

²⁶ Vt käesoleva ettepaneku punkt 76.

108. Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et määruses nr 650/2012 on sätestatud ühtsed kollisiooninormid, mille alusel on ära märgitud pärimisasjale tervikuna kohaldatav õigus (määruse nr 650/2012 artikli 23 lõige 1). Teatud küsimusi, mis võivad olla olulised pärimisasja lahendamisel, hinnatakse aga riiklike kollisiooninormide kaudu määratud õiguse alusel. Seda mainitakse määruse nr 650/2012 põhjendustes 11–13 ja põhjenduse 71 kolmandas lauses. See võib viia olukorrani, kus üksikute liikmesriikide asutused väljastavad omavahel vastuolulisi dokumente, mis on ette nähtud pärimisasja lahendamiseks.²⁷

109. Kubicka kohtuotsuses²⁸ leidis Euroopa Kohus, et määruse nr 650/2012 eeskirjade taoline tõlgendamine, mis tooks kaasa „pärimisasja killustamise“, mida tuleb mõista teatavatele pärimisasjades olulistele küsimustele hinnangu andmisena riiklike kollisiooninormide alusel, ei oleks kooskõlas selle määrusega taotletavate eesmärkidega. See võib viia omavahel vastuoluliste pärimisasjade lahendamist võimaldavate dokumentide väljaandmiseni. Kuigi Kubicka otsuses väljendatud seisukoht²⁹ puudutas pärimisasjadele kohaldatava õigusega seotud küsimusi, tundub mulle, et seda saab käsitada teatava suunisenä, mis on abiks määruse nr 650/2012 nende sätete tõlgendamisel, mis käsitlevad muid küsimusi.

110. Selline määruse nr 650/2012 sätete tõlgendamine, mis näeb ette kohtualluvuse kindlaksmääramise selle määruse sätete alusel ka riiklike pärimistunnistuste väljaandmise menetluste puhul, aitab seda eesmärki saavutada. See piirab omavahel vastuolus olevate riiklike pärimistunnistuste ja muude dokumentide, sealhulgas Euroopa pärimistunnistuste, otsuste ja ametlike dokumentide väljaandmise võimalust eri liikmesriikides.

111. Kolmandaks, kuigi pärijate huvid võivad kujutada endast argumenti, mis räägib kohtualluvuse eeskirjade teatud tõlgendamissuuna kasuks, ei tohi selles kontekstis tähelepanuta jätta, kui oluline on õigusemõistmise nõuetekohase toimimise huvi.

112. Määruses nr 650/2012 kajastuv püüd vältida olukordi, kus õiguskäibesse satuksid pärimisasja lahendada võimaldavad dokumendid, mis on omavahel vastuolus, on nii pärijate kui ka nõuetekohase õigusemõistmise huvides.³⁰ Samamoodi tuleb hinnata ka juba mainitud eesmärki tagada, et asi alluks selle riigi kohtule, mille õigus kuulub kohaldamisele: küsimus, mida on käsitletud käesoleva ettepaneku punktis 104.

113. Peale selle on liidu seadusandja sõnaselgelt kehtestanud sätte seal, kus ta on pärijate huvides näinud vajadust lahendada pärimisasi teises liikmesriigis kui riik, mille asutustele asi põhimõtteline allub määruse nr 650/2012 kohtualluvuse eeskirjade alusel. Näiteks määruse nr 650/2012 artikli 13 kohaselt on pädevus võtta vastu avaldusi pärandi vastuvõtmiseks selle liikmesriigi kohtutel, kus on selle isiku alaline elukoht, kes võib selliseid avaldusi esitada.

114. Seetõttu ei arva ma, et määruse nr 650/2012 eesmärgid räägivad selle kasuks, et määruse sätteid tuleb tõlgendada viisil, mis on vastuolus määruse sätete süstemaatilise tõlgendamisest johtuvate järeldustega, et võimaldada pärijatel saada riiklike pärimistunnistusi, mille on välja andnud kohtuasutused muus liikmesriigis kui see liikmesriik, mille asutused on kõnealuse määruse alusel pädevad.

27 Samuti on oluline märkida, et määrus nr 650/2012 ei ole kõnealuse määruse artikli 75 lõike 1 kohaselt ümber lükanud neid kahepoolseid konventsioone, mis on sõlmitud kolmandate riikidega enne käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäeva. Nende konventsioonide kohaldamisala määratakse suhteliselt sageli kindlaks asjaolude abil, mis on seotud pärandaja kodakondsusega. See tähendab, et nende konventsioonide kohaldamisalaga hõlmatud faktiliste asjaolude suhtes kohaldavad selle liikmesriigi asutused, kelle suhtes see on siduv, nendes konventsioonides sätestatud kohtualluvuse eeskirju ja kollisiooninorme. Nende normide ja eeskirjade kohaldamine võib viia lahendusteni, mis on vastuolus määruse nr 650/2012 eeskirjade kohaldamisest tulenevate lahendustega.

28 12. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus (C-218/16, EU:C:2017:755, punkt 57).

29 12. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus (C-218/16, EU:C:2017:755).

30 Samal teemal vt järgmisi kohtuotsuseid: 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, punkt 58), 20. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Profit Investment SIM (C-366/13, EU:C:2016:282), 4. mai 2017. aasta kohtuotsus HanseYachts (C-29/16, EU:C:2017:343, punkt 25).

6. Ajalooline tõlgendamine

115. Süstemaatilisest ja teleoloogilisest tõlgendamisest johtuvad senised järeldused näivad leidvat kinnitust ka määruse nr 650/2012 ajaloolise tõlgendamise taustal.

116. Komisjoni esialgne eelnõu nägi ette, et Euroopa pärimistunnistus „ei asenda riiklikke menetlusi“ (määruse nr 650/2012 eelnõu artikli 36 lõike 2 teine lause)³¹. Määruse eelnõu märkuste punktis 4.6 on siiski selgitatud, et „Euroopa pärimistunnistus ei asenda riiklikke tunnistusi“. Sama sõnastust on kasutatud ka määruse nr 650/2012 artikli 62 lõike 3 esimeses lauses, mis võttis üle määruse eelnõu artikli 36 lõike 2 rolli.³² Määruse eelnõu märkuste punktis 4.6 on sealjuures selgitatud, et „seega tõendatakse *pädeva asutuse liikmesriigis* pärimisõigusi ning pärandi hooldaja või testamenditäitja volitusi selles liikmesriigis kehtiva menetluse kohaselt“³³.

117. Määruse eelnõus piirdub siseriiklike menetlusnormide roll seega sellise menetluse käiguga seotud küsimustega, mille peab korraldama „pädeva asutuse liikmesriik“. Siiski leian, et ei eeldata, et see pädevus määratakse kindlaks kooskõlas siseriikliku õigusega.

118. Seetõttu tuleb toetada seisukohta, et juba varases seadusloome etapis eeldati, et liikmesriikide asutuste rahvusvahelist kohtualluvust riiklike pärimistunnistuste väljaandmises ei otsustata mitte siseriikliku õiguse, vaid määruses sätestatud ühtsete kohtualluvuse eeskirjade kohaselt. Miski ei osuta sellele, et määruse vastuvõetud versioonis tehti selles osas muudatus, kuna määruse nr 650/2012 artikli 62 lõige 3 vastab eelnõu artikli 36 lõikes 2 ette nähtud eesmärgile.

7. Eelotsuse küsimust puudutav järeldus

119. Eespool esitatud väidete põhjal, pidades silmas grammatilise tõlgenduse kasutamise mitterahuldavaid tulemusi ning võttes arvesse süstemaatilisest ja teleoloogilisest tõlgendusest johtuvaid üheseid järeldusi, mida toetab ka ajalooline tõlgendus, leian, et määruse nr 650/2012 artikkel 4 määrab kindlaks kohtualluvuse liikmesriikide kohtuasutuste korraldatavate menetluste puhul, kui kõnealused menetlused puudutavad küsimusi, mida võib pidada „pärimisasja kui terviku“ osaks.

120. Võttes arvesse eespool esitatud argumente, teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsuse küsimustele järgmiselt: määruse nr 650/2012 artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et see määrab kindlaks kohtualluvuse ka liikmesriigi kohtuasutustes korraldatavate menetluste puhul, mis käsitlevad riiklike pärimistunnistuste väljaandmist.

VI. Ettepanek

121. Eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Kammergericht Berliini (Berliini kõrgeim piirkondlik kohus, Saksamaa) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist, artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et see määrab kindlaks kohtualluvuse ka liikmesriigi kohtuasutustes korraldatavate menetluste puhul, mis käsitlevad riiklike pärimistunnistuste väljaandmist.

31 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist/* KOM/2009/ 154 lõplik - COD 2009/0157 */.

32 Samalaadse muudatuse tegemist määruse eelnõu sõnastuses on välja pakutud ka õiguskirjanduses. Vt 8. joonealuses märkuses viidatud väljaanne, nb. 280.

33 Kohtujuristi kursiiv.